μπορούν να θεμελιώσουν δικαιώματα και υποχρεώσεις για τους ιδιώτες. Αντιθέτως, απλή διοικητική πρακτική, που από τη φύση της μπορεί να μεταβληθεί κατά το δοκούν της διοικήσεως, δεν συνιστά ορθή μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο.

2. Όταν πρόκειται για έναν τομέα στον οποίο η ακριβής μεταφορά των οδηγιών έχει ιδιαίτερη σημασία, δεδομένου ότι πρόκειται για κοινή κληρονομιά της οποίας η διαχείριση έχει ανατεθεί στα κράτη μέλη, ενδεχόμενες παρεκκλίσεις, που θεσπίζονται με τη νομοθεσία κράτους μέλους, από τις γενικές απαγορεύσεις που θέτει η οδηγία 79/409 για τη διασφάλιση της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών πρέπει να στηρίζονται σε ένα τουλάχιστον από τους λόγους που απαριθμούνται περιοριστικά στην παράγραφο 1 του άρθρου 9 της οδηγίας και πρέπει να ανταποκρίνονται στα κριτήρια που απαριθμούνται στην παράγραφο 2 αυτού του άρθρου, προκειμένου οι παρεκκλίσεις να περιορίζονται στο απολύτως αναγκαίο και να καθίσταται δυνατή η επιτήρηση της Επιτροπής.

3. Η μη χρησιμοποίηση εντός κράτους μέλους ορισμένων μέσων θήρας ή ορισμένων μεθόδων καταστροφής που απαγορεύονται από την οδηγία 79/409, για τη διατήρηση των αγρίων πτηνών, δεν μπορεί να απαλλάξει το οικείο κράτος μέλος από την υποχρέωσή του να λάβει νομοθετικά και διοικητικά μέτρα προκειμένου να διασφαλιστεί η προσήκουσα μεταφορά των διατάξεων της οδηγίας στην εσωτερική έννομη τάξη. Πράγματι, η αρχή της ασφάλειας του δικαίου επιβάλλει οι απαγορεύσεις που θέτει να επαναλαμβάνονται με δεσμευτικές νομοθετικές διατάξεις.

ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠ' ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ ΣΥΖΗΤΗΣΗ
στην υπόθεση C-339/87 *

I — Νομικό πλαίσιο

1. *Οι κοινοτικές διατάξεις*

Η οδηγία 79/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 2ας Απριλίου 1979, περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 202) όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 85/411/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1985 (ΕΕ L 233, σ. 33), αφορά τη θέσπιση ενός γενικού συστήματος προστασίας αγρίων πτηνών, καθώς και τη ρύθμιση της θήρας και του εμπορίου αυτών των ειδών.

Το άρθρο 18, παράγραφος 1, της οδηγίας ορίζει ότι τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς αυτή την οδηγία εντός δύο ετών από την κοινοποίησή της και πληροφορούν σχετικά αμέσως την Επιτροπή. Δεδομένου ότι η οδηγία κοινοποιήθηκε στις 6 Απριλίου 1979, η ταχθείσα προθεσμία για τη μεταφορά της στο εθνικό δίκαιο έληξε στις 6 Απριλίου 1981.

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

Οι διατάξεις της οδηγίας για τις οποίες πρόκειται στην παρούσα υπόθεση είναι οι ακόλουθες:

« *Άρθρο 5*

Με την επιφύλαξη των άρθρων 7 και 9, τα κράτη μέλη υιοθετούν τα αναγκαία μέτρα για να εγκαθιδρύσουν ένα γενικό καθεστώς προστασίας όλων των ειδών πτηνών που αναφέρονται στο άρθρο 1 και περιλαμβάνουν ειδικότερα την απαγόρευση:

α) του εκ προθέσεως φόνου ή συλλήψεως πτηνών με οιονδήποτε τρόπο·

β) της εκ προθέσεως καταστροφής ή βλάβης των φωλιών και των αυγών και της αφαιρέσεως των φωλιών·

γ) της συλλογής των αυγών στη φύση και της κατοχής τους έστω και κενών·

δ) της σκόπιμης ενοχλήσεως των πτηνών, ιδιαίτερα κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξαρτήσεως, όταν αυτή έχει σημαντικές συνέπειες σε σχέση με τους αντικειμενικούς σκοπούς της παρούσας οδηγίας·

ε) της κατοχής των ειδών πτηνών, των οποίων απαγορεύεται η θήρα και η σύλληψη.

...

Άρθρο 7

1. Ανάλογα με το επίπεδο του πληθυσμού τους, τη γεωγραφική κατανομή και τον ρυθμό αναπαραγωγής τους σ' όλη την Κοινότητα, τα αναφερόμενα στο παράρτημα II είδη είναι δυνατόν να αποτελέσουν αντικείμενο θηρευτικών πράξεων στα πλαίσια της εθνικής νομοθεσίας. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η θήρα αυτών των ειδών να μην υπονομεύει τις προσπάθειες διατηρήσεως που αναλαμβάνονται στη ζώνη εξαπλώσεώς τους.

2. Τα είδη που απαριθμούνται στο παράρτημα II, μέρος 1, είναι δυνατόν να θηρεύονται στη γεωγραφική θαλάσσια και χερσαία ζώνη εφαρμογής της παρούσης οδηγίας.

3. Τα είδη που απαριθμούνται στο παράρτημα II, μέρος 2, είναι δυνατόν να θηρεύονται μόνο στα κράτη μέλη, για τα οποία έχουν σημειωθεί.

4. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η θηρευτική δραστηριότητα στην οποία συμπεριλαμβάνονται και η ιερακοθηρία, όπως προκύπτει από την εφαρμογή των ισχυουσών εθνικών διατάξεων, σέβεται τις αρχές μιας ορθολογικής χρησιμοποιήσεως και μιας οικολογικά ισορροπημένης ρυθμίσεως για τα είδη πτηνών που αφορά, και ότι η πρακτική αυτή είναι συμβιβάσιμη, ως προς τον πληθυσμό των ειδών αυτών, και ιδιαίτερα των αποδημητικών, με τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από το άρθρο 2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ιδιαίτερα ώστε τα είδη στα οποία εφαρμόζεται η θηρευτική νομοθεσία να μη θηρεύονται κατά την περίοδο φωλεοποιήσεως, ούτε κατά τις διάφορες φάσεις της αναπαραγωγής και εξαρτήσεως. Όταν πρόκειται για αποδημητικά είδη μεριμνούν ιδιαίτερα ώστε τα είδη που υπόκεινται στη θηρευτική νομοθεσία να μη

θηρεύονται κατά την περίοδο αναπαραγωγής και κατά την επιστροφή τους στον τόπο φωλεοποιήσεως. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή όλες τις χρήσιμες πληροφορίες για την πρακτική εφαρμογή της θηρευτικής νομοθεσίας τους.

Άρθρο 8

1. Όσον αφορά τη θήρα, τη σύλληψη ή τη θανάτωση πτηνών στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη απαγορεύουν τη χρήση οιουδήποτε μέσου, εγκαταστάσεων ή μεθόδων μαζικής ή όχι επιλεκτικής συλλήψεως ή θανατώσεως, ή που μπορεί να προκαλέσει τοπικά την εξαφάνιση ενός είδους, ιδιαίτερα εκείνων των μέσων που αναφέρονται στο παράρτημα IV, υπό α).

2. Τα κράτη μέλη απαγορεύουν επίσης την καταδίωξη με τα μεταφορικά μέσα και υπό τους όρους που σημειώνονται στο παράρτημα IV, υπό β).

Άρθρο 9

1. Εφόσον δεν υπάρχουν άλλες ικανοποιητικές λύσεις, τα κράτη μέλη μπορούν να μην εφαρμόσουν τις διατάξεις των άρθρων 5, 6, 7 και 8 για τους εξής λόγους:

α) — για λόγους υγείας και δημοσίας ασφαλείας,

— για λόγους αεροπορικής ασφάλειας,

— για να προληφθούν σοβαρές ζημιές στις καλλιέργειες, στα οικιακά ζώα, στα δάση, στην αλιεία και στα ύδατα,

— για την προστασία της χλωρίδας και πανίδας·

β) για ερευνητικούς και διδακτικούς σκοπούς, για σκοπούς εμπλουτισμού πληθυσμών και επανεισαγωγής, καθώς και για εκτροφή σχετική με αυτές τις ενέργειες·

γ) για να επιτραπεί με αυστηρά ελεγχόμενους όρους και τρόπο επιλεκτικό η σύλληψη, η κράτηση και η ορθολογική εκμετάλλευση ορισμένων πτηνών σε μικρές ποσότητες.

2. Οι εξαιρέσεις πρέπει να μνημονεύουν:

— τα είδη που αποτελούν αντικείμενο εξαιρέσεων,

— τα επιτρεπόμενα μέσα, εγκαταστάσεις ή μεθόδους συλλήψεως ή θανατώσεως,

— τις συνθήκες κινδύνου και τις χρονικές και τοπικές περιστάσεις στις οποίες οι εξαιρέσεις μπορούν να εφαρμοσθούν,

— την αρχή η οποία είναι αρμόδια να δηλώσει ότι πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις και να αποφασίσει ποια μέσα, εγκαταστάσεις ή μέθοδοι μπορούν να χρησιμοποιηθούν, σε ποια όρια και από ποια πρόσωπα,

— τους ελέγχους που θα πραγματοποιηθούν.

3. Τα κράτη μέλη απευθύνουν κάθε χρόνο στην Επιτροπή έκθεση για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

4. Βάσει των πληροφοριών που διαθέτει και ιδιαίτερα αυτών που της έχουν κοινοποιηθεί σύμφωνα με την παράγραφο 3, η Επιτροπή μεριμνά συνεχώς ώστε οι συνέπειες αυτών των εξαιρέσεων να μην είναι ασυμβίβαστες με την παρούσα οδηγία. Η Επιτροπή παίρνει τις κατάλληλες για τον σκοπό αυτόν πρωτοβουλίες. »

2. *Η εθνική νομοθεσία*

Οι επίμαχες ολλανδικές διατάξεις στην παρούσα υπόθεση έχουν ως αντικείμενο τη ρύθμιση περί θήρας. Στις Κάτω Χώρες η θήρα διέπεται κυρίως από τον νόμο της 3ης Νοεμβρίου 1954 περί θήρας (εφεξής: Jachtwet). Ο νόμος αυτός τροποποιήθηκε τελευταία με τον νόμο της 17ης Μαρτίου 1988.

Το άρθρο 2 αυτού του νόμου περιέχει, για τους σκοπούς της εφαρμογής του, ορισμούς σχετικά με τα διάφορα είδη θηράματος, εν προκειμένω του αγρίου θηράματος, του μικρού θηράματος, του υδρόβιου θηράματος και του λοιπού θηράματος.

Το άρθρο 8, παράγραφος 1, του Jachtwet παρέχει στον χρήστη εδάφους το δικαίωμα να θηρεύει επί αυτού του εδάφους τη φάσσα, τον κόρακα η κορώνη, τον κολιό, την καλιακούδα και την κίσσα, χωρίς χρονικό περιορισμό και με τη χρήση κάθε κατάλληλου μέσου. Δυνάμει της παραγράφου 3 αυτής της διατάξεως, ο χρήστης μπορεί να επιτρέψει σε άλλα πρόσωπα, μέσω έγγραφης εξουσιοδότησης, να θηρεύουν τα θηράματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στο έδαφος του οποίου έχει τη χρήση. Η έγκριση αυτή έχει μέγιστη διάρκεια ένα έτος.

Το άρθρο 10, παράγραφος 1, του Jachtwet απαγορεύει την αναζήτηση, τη συλλογή και την κράτηση αυγών θηράματος με πτίλωμα και απαγορεύει επίσης τη διατάραξη χωρίς λόγο της ωοτοκίας αυτού του θηράματος. Η παράγραφος 2 αυτής της διατάξεως προβλέπει μία παρέκκλιση ως προς την αναζήτηση, τη συλλογή και την κατοχή των αυγών του θηράματος που αναφέρεται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, από αυτόν που έχει άδεια θήρας, αυτούς στους οποίους έχει επιτρέψει τη θήρα, τον χρήστη εδάφους, τα μέλη της οικογενείας του και το προσωπικό του, εφόσον επιτρέπεται η θήρα αυτού του θηράματος. Όσον αφορά την αναζήτηση, τη συλλογή και την κράτηση αυγών άλλου θηράματος εκτός από αυτό που αναφέρεται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, από αυτά τα πρόσωπα, η απαγόρευση που τίθεται με την παράγραφο 1 δεν εφαρμόζεται, αν οι δραστηριότητες αυτές αφορούν τη διατήρηση του θηράματος.

Τα άρθρα 19 έως 27 του Jachtwet αφορούν τον τρόπο της θήρας. Το άρθρο 19, παράγραφος 1, ορίζει ότι αυτός που έχει δικαίωμα θήρας, εφόσον σ' αυτό δεν αντιτίθενται τα συμφέροντα της γεωργίας, οφείλει να θηρεύει ή να επιτρέπει σε άλλους να θηρεύουν κατά τρόπον ώστε το θήραμα να διατηρείται σε επαρκή ποσότητα ή, σε περίπτωση που δεν υφίσταται, να επιτυγχάνεται η επαρκής αυτή ποσότητα. Το άρθρο 20, που ρυθμίζει την έναρξη και τη λήξη της θήρας, έχει ως εξής:

« 1. Η θήρα του θηράματος που αναφέρεται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, επιτρέπεται καθ' όλο το έτος, πλην αντιθέτων διατάξεων του υπουργού.

2. Ο υπουργός ορίζει... σε ποια έκταση επιτρέπεται η θήρα άλλου θηράματος εκτός από αυτό που αναφέρεται στο άρθρο 8, παράγραφος 1. Η εν λόγω θήρα δεν επιτρέπεται κατά την περίοδο μεταξύ της 16ης Φεβρουαρίου και της 15ης Ιουλίου, εκτός αν αυτό απαιτείται προς το συμφέρον της γεωργίας. »

Βάσει αυτής της διατάξεως, ο Υπουργός Γεωργίας και Αλιείας εξέδωσε μία απόφαση με ημερομηνία 8 Αυγούστου 1977, η οποία τροποποιήθηκε τελευταία στις 9 Οκτωβρίου 1987. Η απόφαση αυτή ορίζει την ημέρα ενάρξεως και λήξεως της θήρας για τα ακόλουθα είδη: πέρδικα, αρσενικός φασιανός, θηλυκός φασιανός, μπεκάτσα, στακτόχηνα, ασπρομετωπόχηνα, χωραφόχηνα, με εξαίρεση τα είδη: μικρές χωραφόχηνες, πρασινοκέφαλη, χουλιαράς, κιρκίρη, σφυριχτάρι, σουβλόπαπια, κυνηγόπαπια, μαριλόπαπια, φλυαρόπαπια, τσικνόπαπια, μπεκατσίνι, βροχοπούλι, φαλαρίδα και καλιακούδα.

Κατά την κανονιστική απόφαση της 24ης Φεβρουαρίου 1987, ο Υπουργός Γεωργίας και Αλιείας μπορεί να παράσχει στους κατόχους άδειας θήρας έγκριση να θηρεύουν ορισμένο αριθμό ειδών πτηνών από αυτά που απαριθμούνται σε ένα παράρτημα αυτής της αποφάσεως. Δυνάμει του άρθρου 3 της ίδιας αυτής αποφάσεως, η έγκριση δεν μπορεί να παρασχεθεί παρά μόνο αν, κατά τη γνώμη του υπουργού, δεν υπάρχει καμία άλλη ικανοποιητική λύση, προς το συμφέρον της δημόσιας υγείας και ασφάλειας, για την πρόληψη σημαντικών ζημιών στις καλλιέργειες, τα ζώα, τα δάση, τα αλιεύματα, και τα ύδατα ή για την προστασία της χλωρίδας και της πανίδας. Η διάρκεια ισχύος αυτής της εγκρίσεως είναι κατά μέγιστο όριο ένα έτος. Οι παρεχόμενες εγκρίσεις προς πρόληψη σημαντικών ζημιών μπορούν να χορηγούνται μόνο για περίοδο που βρίσκεται εντός της αναφερθείσας περιόδου σχετικά με το είδος που αναφέρεται στο παράρτημα της αποφάσεως. Αντίγραφο της εγκρίσεως αποστέλλεται στον αρχηγό της τοπικής αστυνομίας στην περιφέρεια του οποίου επιτρέπεται να θηρεύει ο κάτοχος της άδειας.

Το άρθρο 22 του Jachtwet που ορίζει τους κανόνες σχετικά με τα επιτρεπόμενα μέσα θήρας έχει ως εξής:

« 1. Μπορούν να χρησιμοποιούνται για τη θήρα:

α) τα τουφέκια που ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές που ορίζει ο υπουργός·

β) οι σκύλοι εκτός από τους μακρόσωμους·

γ) τα καταγεγραμμένα τουφέκια για το κυνήγι της πάπιας·

δ) τα πτηνά θήρας, δηλαδή ο πετρίτης και οι γύπες·

ε) οι κράχτες, υπό την προϋπόθεση ότι δεν είναι ούτε τυφλοί ούτε ακρωτηριασμένοι και εκτός της πάπιας που χρησιμοποιείται ως κράχτης·

στ) τα μέσα προσελκύσεως, καθόσον δεν έχουν εξαιρεθεί από τον υπουργό.

2. Εκτός από τα μέσα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 επιτρέπονται για τη θήρα του θηράματος που αναφέρεται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, τα μέσα που είναι κατάλληλα για το ξετρύπωμα και τη θανάτωση του θηράματος, τα κουνάβια, τα δίχτυα και τα δελέαστρα.

3. ...

4. Απαγορεύεται η θήρευση ή η παρουσία στους αγρούς με τον σκοπό θηρεύσεως με μη επιτρεπόμενα μέσα.

5 έως 8. ... »

Το άρθρο 26, παράγραφος 1, διευκρινίζει ότι απαγορεύεται η θήρευση του θηράματος για το οποίο δεν έχει αρχίσει η περίοδος θήρας. Κατά

την ίδια διάταξη απαγορεύεται ιδίως η θήρα με το τουφέκι από οχήματα με κινητήρα ή από άλλα οχήματα και από ορισμένα σκάφη.

Το άρθρο 27 του Jachtwet εξουσιοδοτεί τον υπουργό να εγκρίνει παρεκκλίσεις από την απαγόρευση θηρεύσεως του θηράματος για το οποίο δεν έχει αρχίσει η περίοδος θήρας, προκειμένου ίδιως για την οργάνωση διαγωνισμών κυνηγετικών σκύλων ή εκπαιδεύσεως κυνηγετικών σκύλων. Οι εγκρίσεις αυτές μπορούν να συνοδεύονται με ορισμένους περιορισμούς.

Τα άρθρα 43 έως 59 του Jachtwet περιέχουν διατάξεις σχετικά με τις ζημίες. Δυνάμει των άρθρων 53 και 54, ο υπουργός μπορεί να παρέχει, κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις που περιέχονται στον νόμο ή θεσπίζονται δυνάμει αυτού του νόμου, εγκρίσεις θήρας προκειμένου να προληφθούν και να περιοριστούν ζημίες. Οι εγκρίσεις αυτές μπορούν να εξαρτώνται από ορισμένους όρους.

Το άρθρο 60 του Jachtwet απαγορεύει την κράτηση προς τον σκοπό πωλήσεως, την προσφορά προς πώληση, την πώληση ή την παράδοση νεκρού ή ζωντανού θηράματος που δεν αποκτήθηκε σύμφωνα με τον νόμο ή τις διατάξεις που θεσπίζονται κατ' εφαρμογή του κατά τη διάρκεια της περιόδου που μεσολαβεί μεταξύ της ενάρξεως της θήρας και της δεκάτης ημέρας από τη λήξη της θήρας αυτού του θηράματος. Η διάταξη αυτή απαγορεύει επίσης την κράτηση, την προσφορά προς πώληση, την πώληση ή την παράδοση νεκρού ή ζωντανού θηράματος κατά τη διάρκεια της περιόδου μεταξύ της ενδεκάτης ημέρας από τη λήξη της θήρας έως την έναρξη της θήρας αυτού του θηράματος.

3. *Το ιστορικό της υποθέσεως*

Με έγγραφο της 28ης Οκτωβρίου 1985, η Επιτροπή, θεωρώντας ότι ορισμένες διατάξεις της ολλανδικής νομοθεσίας σχετικά με τη θήρα πτηνών δεν συνάδουν προς την οδηγία, κίνησε τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 169 της Συνθήκης ΕΟΚ κατά του Βασιλείου των Κάτω Χωρών.

Με την απάντησή της σ' αυτό το έγγραφο, στις 18 Φεβρουαρίου 1986, η ολλανδική κυβέρνηση ισχυρίστηκε ότι ο νόμος περί θήρας και η διοικητική πρακτική συνάδουν με τις διατάξεις της οδηγίας. Επίσης, απέστειλε στην Επιτροπή ένα προσχέδιο νόμου περί τροποποιήσεως του Jachtwet. Η Επιτροπή, επειδή δεν θεώρησε ικανοποιητικές αυτές τις εξηγήσεις, εξέδωσε στις 11 Φεβρουαρίου 1987 την αιτιολογημένη γνώμη που προβλέπεται από το άρθρο 169 της Συνθήκης ΕΟΚ η οποία και παρέμεινε χωρίς απάντηση.

II — Έγγραφη διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου, στις 28 Οκτωβρίου 1987, η Επιτροπή προσέφυγε, σύμφωνα με το άρθρο 169 της Συνθήκης ΕΟΚ, ενώπιον του Δικαστηρίου για τις παραβάσεις που προσάπτει στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών στον τομέα της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών.

Το Δικαστήριο, κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

Η *Επιτροπή* ζητεί από το Δικαστήριο:

1) να αναγνωρίσει ότι το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, μη θεσπίζοντας εντός της ταχθείσας προθεσμίας όλα τα απαραίτητα νομοθετικά, κανονιστικά και διοικητικά μέτρα για να συμμορφωθεί με τις διατάξεις

της οδηγίας 79/409/του Συμβουλίου, της 2ας Απριλίου 1979, περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ΕΟΚ·

2) να καταδικάσει το Βασίλειο των Κάτω Χωρών στα δικαστικά έξοδα.

Το *Βασίλειο των Κάτω Χωρών* ζητεί από το Δικαστήριο:

1) να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·

2) να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

III — Ισχυρισμοί και επιχειρήματα των διαδίκων

Κατά την *Επιτροπή*, δεδομένου ότι με την οδηγία θεσπίστηκε ένα γενικό σύστημα προστασίας των αγρίων πτηνών από το οποίο δεν επιτρέπονται παρεκκλίσεις παρά μόνο σε ειδικές περιπτώσεις, η ολλανδική νομοθεσία περί θήρας είναι αντίθετη προς την οδηγία σε *έξι* σημεία.

Πρώτη αιτίαση: τα είδη των πτηνών που μπορούν να θηρεύονται

Η Επιτροπή εκθέτει ότι τα ακόλουθα είδη, τα οποία μπορούν να θηρεύονται βάσει των άρθρων 2 και 20 του Jachtwet, προστατεύονται από τις διατάξεις της οδηγίας:

— ο λυροπετεινός, είδος του οποίου, δυνάμει του άρθρου 5, στοιχείο α), και του άρθρου 7, παράγραφος 3, καθώς και του παραρτήματος ΙΙ, μέρος 2, της οδηγίας, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επιτρέψουν τη θήρα·

— όλα τα είδη χήνας και πάπιας, ενώ ορισμένα μόνο είδη αναφέρονται στο άρθρο 7, παράγραφος 3, και στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας·

— το διπλομπεκάτσινο, ενώ το είδος αυτό περιέχεται στο παράρτημα Ι της οδηγίας και πρέπει, επομένως, να αποτελεί το αντικείμενο ειδικών μέτρων προστασίας·

— ο κόρακας η κορώνη και η τεφρώδης κορώνη, ο σιταροκόκορας, ο κολιός, η καλιακούδα και η κίσσα, ενώ τα είδη αυτά δεν περιέχονται στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα άρθρα 2 και 20 του Jachtwet εξουσιοδοτούν την εθνική διοίκηση να παίρνει πρωτοβουλίες που υπερβαίνουν τα όρια που καθορίζονται με την οδηγία. Πράγματι, ο αρμόδιος υπουργός μπορεί να επιτρέπει τη θήρα ορισμένων ειδών πτηνών που δεν περιέχονται στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας, όπως ο λυροπετεινός και το διπλομπεκάτσινο. Η υπουργική απόφαση της 8ης Αυγούστου 1977 επιτρέπει επίσης τη θήρα της κίσσας, ενώ το είδος αυτό δεν περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας. Η νομική αυτή κατάσταση μπορεί να καταστήσει δυσκολότερη για τους ενδιαφερομένους την προσφυγή στη δικαιοσύνη κατά πρωτοβουλιών του υπουργού αντιθέτων προς την οδηγία.

Η *ολλανδική κυβέρνηση* υποστηρίζει ότι τα άρθρα 2 και 20 του Jachtwet, ενόψει επίσης των διατάξεων που στηρίζονται στο άρθρο 20, θέτουν προσηκόντως σε εφαρμογή τις διατάξεις της οδηγίας.

Η ολλανδική κυβέρνηση παρατηρεί ότι ο Jachtwet ορίζει σε ποια είδη δεν εφαρμόζεται ο νόμος και ότι στο πλαίσιο εφαρμογής αυτού του νόμου δεν είναι δυνατή η θήρα παρά μόνο αν επιτρέπεται για το οικείο είδος. Υποστη-

ρίζει δε ότι το γεγονός ότι ένα είδος του ζωικού βασιλείου αναφέρεται στο άρθρο 2 του Jachtwet δεν σημαίνει ότι αυτό το είδος μπορεί πάντοτε να αποτελέσει αντικείμενο θήρας, αλλά ότι επιτρέπεται η θήρα του συγκεκριμένου είδους, εφόσον συντρέχουν ορισμένες προϋποθέσεις.

Όσον αφορά την καλιακούδα, η ολλανδική κυβέρνηση διευκρινίζει ότι, παρόλο που και αυτό το είδος εμπίπτει στη ρύθμιση των διατάξεων του άρθρου 20, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 8, παράγραφος 1, του Jachtwet, ο αρμόδιος υπουργός, κάνοντας χρήση της εξουσίας του για θέσπιση εξαιρέσεων, αποφάσισε εντούτοις, στις 8 Αυγούστου 1977, ότι η περίοδος θήρας καλύπτει το χρονικό διάστημα από 15 Ιουλίου μέχρι και 30 Απριλίου. Από την 1η Μαΐου μέχρι την 15η Ιουλίου δεν είναι, επομένως, δυνατή η θήρα της καλιακούδας.

Η ολλανδική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι τα άλλα πτηνά που εμπίπτουν στη ρύθμιση του άρθρου 20, παράγραφος 1, του Jachtwet ανήκουν σε είδη που προκαλούν ή μπορούν να προκαλέσουν κατά τη διάρκεια όλου του έτους σημαντικές ζημίες στη γεωργία στο σύνολο του εδάφους των Κάτω Χωρών. Η διατήρηση της θήρας είναι η μόνη δυνατότητα για την αποφυγή ή την αντιμετώπιση σημαντικών ζημιών στη γεωργία και για την προστασία της χλωρίδας, καθώς και για το υπόλοιπο της πανίδας. Η απειλή σημαντικών ζημιών για τη γεωργία, ιδίως για τους σπόρους, τα σπαρτά, τους βλαστούς των οπωροφόρων δένδρων, τα διακοσμητικά δενδρύλλια, τα φρούτα, τα λαχανικά με φύλλα και τους βολβούς, είναι υπαρκτή καθ' όλο το έτος λόγω του πολύμορφου χαρακτήρα της ολλανδικής γεωργίας και της σχεδόν χωρίς διάκριση επιλογής της τροφής από τα συγκεκριμένα είδη. Τα μέσα άμυνας και θήρας, μεταξύ των οποίων το τουφέκι και οι παγίδες κορωνών, που χρησιμοποιούνται σε μεγάλη κλίμακα στις Κάτω Χώρες, καθιστούν δυνατή τη συγκράτηση σε λογικά όρια των ζημιών που προκαλούνται στη γεωργία, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα μια πολύ καλή διατήρηση των οικείων ειδών πτηνών.

Η ολλανδική κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το άρθρο 9 της οδηγίας προβλέπει την ενδεχόμενη ανάγκη εξαιρέσεων, ιδίως για την πρόληψη σημαντικών ζημιών στις καλλιέργειες και για την προστασία της χλωρίδας και της πανίδας. Σημειώνει δε ότι, αν ειδικές περιστάσεις δεν καθιστούν αναγκαία την προστασία, ο Υπουργός Γεωργίας και Αλιείας κάνει χρήση της εξουσίας του για τη λήψη μέτρων εξαιρέσεως. Το σύστημα του άρθρου 20, παράγραφος 1, του Jachtwet δεν παρέχει, επομένως, εξουσία που υπερβαίνει αυτό που επιτρέπεται από την οδηγία.

Κατά την ολλανδική κυβέρνηση, υπό το σύστημα του άρθρου 20, παράγραφος 2, του Jachtwet, η θήρα ειδών που δεν εμπίπτουν στο άρθρο 20, παράγραφος 1, αυτού του νόμου απαγορεύεται, εφόσον ο Υπουργός Γεωργίας και Αλιείας δεν έχει λάβει άλλα μέτρα. Ο υπουργός όρισε σε ποια έκταση επιτρέπεται η θήρα άλλων θηραμάτων εκτός από αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, του Jachtwet με δύο αποφάσεις κατ' εφαρμογή του άρθρου 20, παράγραφος 2, αυτού του νόμου δηλαδή, την απόφαση της 8ης Αυγούστου 1977 και την κανονιστική απόφαση της 24ης Φεβρουαρίου 1987.

Η ολλανδική κυβέρνηση τονίζει ότι δυνάμει της υπουργικής αποφάσεως της 8ης Αυγούστου 1977 η θήρα επιτρέπεται μόνο για τα είδη πτηνών που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας, με εξαίρεση την καλιακούδα. Υπογραμμίζει ότι στην πράξη αυτή αναφέρεται η καλιακούδα μόνο για την απαγόρευση της θήρας κατά τη διάρκεια της περιόδου φωλεοποιήσεως αυτού του είδους, ενώ εξάλλου επιτρέπεται καθ' όλο το έτος σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 1, του Jachtwet.

Η ολλανδική κυβέρνηση υπενθυμίζει ότι για τα είδη πτηνών που δεν μπορούν να θηρεύονται στις Κάτω Χώρες εξακολουθούν να εκδίδονται μόνο οι άδειες θήρας που αναφέρονται στην κανονιστική απόφαση της 24ης Φεβρουαρίου 1987. Μία εξουσιοδότηση αυτού του είδους δεν παρέχει την εξουσία παρεκκλίσεως από τις διατάξεις που προβλέπονται βάσει ή δυνάμει νόμου. Η κανονιστική αυτή απόφαση δεν αποτελεί απλή διοικητική πρακτική, αλλά είναι υπουργική πράξη στηριζόμενη στον νόμο περί θήρας από την οποία δεν χωρούν παρεκκλίσεις. Έτσι, η θήρα του λυροπετεινού, του διπλομπεκάτσινου και της τεφρώδους κορώνης απαγορεύεται καθ' όλο το έτος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 20, παράγραφος 2, του Jachtwet, και ενόψει του ότι δεν αναφέρονται τα πτηνά αυτά στην κανονιστική απόφαση της 24ης Φεβρουαρίου 1987.

Τέλος, η ολλανδική κυβέρνηση διευκρινίζει ότι καταρχήν η θήρα δεν επιτρέπεται κατά την περίοδο φωλεοποιήσεως και ωοτοκίας, δηλαδή μεταξύ της 16ης Φεβρουαρίου και της 15ης Ιουλίου. Η κανονιστική απόφαση της 24ης Φεβρουαρίου 1987 σχετικά με τον κόρακα η κορώνη, τον κολιό, την κίσσα και την καλιακούδα δεν επιτρέπει εξαιρέσεις παρά μόνο αν η άρση απαγορεύσεως της θήρας είναι απαραίτητη για την πρόληψη και την αντιμετώπιση σημαντικών ζημιών στη γεωργία. Κατά τη γνώμη της, πρόκειται επομένως για την προστασία συγκεκριμένων συμφερόντων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 9 της οδηγίας.

Δεύτερη αιτίαση: οι εξαιρέσεις που αφορούν ορισμένα είδη πτηνών

Η *Επιτροπή* θεωρεί ότι η ολλανδική νομοθεσία, ιδίως δε το άρθρο 8 του Jachtwet, επιτρέπει στον χρήστη εδάφους να θηρεύει, χωρίς χρονικό περιορισμό και με όλα τα κατάλληλα μέσα για το ξετρύπωμα και τον φόνο του θηράματος, χρησιμοποιώντας κουνάβια, δίχτυα και δελέαστρα, τη φάσσα, τον κόρακα η κορώνη, τον κολιό, την καλιακούδα και την κίσσα. Όμως οι διατάξεις του άρθρου 5, σε συνδυασμό με του άρθρου 7 καθώς και με του παραρτήματος II της οδηγίας δεν επιτρέπουν τη θήρα αυτών των ειδών, με εξαίρεση τη φάσσα. Δυνάμει του άρθρου 7, παράγραφος 4, της οδηγίας, η θήρα της φάσσας δεν πρέπει να επιτρέπεται χωρίς χρονικό περιορισμό. Εξάλλου, οι διατάξεις του άρθρου 8 σε συνδυασμό με του παραρτήματος IV της οδηγίας απαγορεύουν τη χρησιμοποίηση αυτών των παγίδων.

Η Επιτροπή τονίζει ότι, παρόλο που δεν αποκλείεται να μπορεί η θήρα των προαναφερθέντων ειδών πτηνών να επιτρέπεται δυνάμει του άρθρου 9 της οδηγίας προς αποφυγή σημαντικών ζημιών στις καλλιέργειες και προστασία της πανίδας, το μέσο που προέκρινε η ολλανδική νομοθεσία δεν είναι πάντως το κατάλληλο. Πράγματι, μία νομοθετική διάταξη όπως αυτή για την οποία πρόκειται δεν καθιστά δυνατή, όπως ορίζει το άρθρο 9 της οδηγίας, την εκτίμηση των περιστάσεων από χρονικής και τοπικής απόψεως ειδικά κατά περίπτωση.

Η *ολλανδική κυβέρνηση* παρατηρεί ότι ο υπουργός έχει τη δυνατότητα να απαγορεύσει τη θήρα αυτών των ειδών για ορισμένη περίοδο ή για συγκεκριμένα τμήματα της επικράτειας, δεν έκανε δε χρήση αυτής της εξουσίας παρά μόνο για την καλιακούδα. Η κυβέρνηση προσθέτει ότι η θήρα των άλλων ειδών που αναφέρονται στον νόμο δεν απαγορεύτηκε ενόψει των ζημιών που προκαλούν ή είναι δυνατόν να προκαλέσουν τα πτηνά. Συνεπεία του γεγονότος ότι κανένα από αυτά τα πτηνά δεν θεωρείται ως ελκυστικό θήραμα, ο κίνδυνος να θηρεύονται και ελλείψει σημαντικών ζημιών είναι σχεδόν ανύπαρκτος. Όσον αφορά τη χρήση δελεάστρων, η ολλανδική κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι οι παγίδες αυτές δεν χρησιμοποιούνται για τα πτηνά.

Τρίτη αιτίαση: η αναζήτηση, η συλλογή και η κατοχή αυγών ορισμένων ειδών πτηνών

Η *Επιτροπή* βάλλει κατά του άρθρου 10, παράγραφος 2, του Jachtwet, καθόσον αυτό επιτρέπει την αναζήτηση, τη συλλογή και την κατοχή αυγών των ειδών πτηνών που απαριθμούνται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, ενώ δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 2, και του παραρτήματος III, παράγραφος 1, της οδηγίας, δεν μπορεί να δίδεται μία τέτοια άδεια παρά μόνο για τη φάσσα. Το γεγονός ότι, κατά την ολλανδική κυβέρνηση, οι δραστηριότητες αυτές δεν απαντούν στην πράξη δεν μπορεί να απαλλάξει τις Κάτω Χώρες από την υποχρεωσή τους να διαμορφώσουν τον νόμο κατά τρόπο σύμφωνο προς την οδηγία.

Η *ολλανδική κυβέρνηση* απαντά ότι η αναζήτηση και η συλλογή αυγών των ειδών πτηνών που αναφέρονται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, του Jachtwet δεν συμβαίνουν στην πραγματικότητα.

Τέταρτη αιτίαση: οι εξαιρέσεις που αφορούν την πρόληψη ζημιών

Η *Επιτροπή* προβάλλει ότι το άρθρο 20, παράγραφος 2, καθώς και τα άρθρα 53 και 54 του Jachtwet δεν ανταποκρίνονται στο άρθρο 9 της οδηγίας. Πράγματι, η διάταξη αυτή επιτρέπει εξαιρέσεις από τη γενική απαγόρευση υπό ορισμένες μόνο προϋποθέσεις, εν προκειμένω για την πρόληψη σημαντικών ζημιών. Κατά την Επιτροπή, είναι εξαιρετικά σημαντικό οι προϋποθέσεις αυτές να επαναλαμβάνονται επακριβώς στην ολλανδική νομοθεσία και να αποτελούν το αντικείμενο ειδικής εκτιμήσεως κατά την οποία γίνεται διάκριση, ιδίως, μεταξύ της αναγκαιότητας της θήρας, αυτής καθεαυτής, και της αναγκαιότητας χρησιμοποιήσεως ορισμένου μέσου θήρας. Θεωρεί ότι ελάχιστα ακριβείς και ατελείς γενικοί ορισμοί, όπως αυτοί που περιέχονται στο άρθρο 53 του νόμου, καθιστούν πιο δύσκολο στους ενδιαφερομένους να προσβάλλουν αποφάσεις που παρεκκλίνουν από τη γενική απαγόρευση. Ετσι, το άρθρο 53 επιτρέπει τη χορήγηση αδειών θήρας για τα είδη τα οποία, κατά την οδηγία, δεν μπορούν να θηρεύονται στις Κάτω Χώρες, όπως το διπλομπεκάτσινο, ο λυροπετεινός και η δακτυλιδόχηνα.

Ως προς το άρθρο 54 του Jachtwet, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι η διάταξη αυτή δεν συνάδει προς τις επιταγές της οδηγίας, καθόσον το άρθρο 9 απαιτεί τα μέτρα εξαιρέσεως να αφορούν την πρόληψη σημαντικών ζημιών.

Η *ολλανδική κυβέρνηση* υποστηρίζει, όσον αφορά τις άδειες που χορηγούνται βάσει του άρθρου 53 του Jachtwet, ότι οι άδειες αυτές δεν χορηγούνται πλέον παρά μόνο για την πρόληψη και αντιμετώπιση των σημαντικών ζημιών που προκαλούνται από ορισμένα είδη τα οποία, σύμφωνα με το παράρτημα II της οδηγίας, μπορούν να θηρεύονται στις Κάτω Χώρες και των οποίων η θήρα επιτρέπεται στις Κάτω Χώρες καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ή μέρους αυτού. Οι άδειες αυτές δεν χορηγούνται παρά μόνο αν δεν υπάρχει άλλη ικανοποιητική λύση για την πρόληψη και αντιμετώπιση των σημαντικών ζημιών κατά την έννοια της οδηγίας. Ως προς το επιχείρημα της Επιτροπής ότι το άρθρο 9 της οδηγίας επιβάλλει η αναγκαιότητα χρησιμοποιήσεως ορισμένων μέσων θήρας να εκτιμάται χωριστά από την αναγκαιότητα της θήρας αυτής καθεαυτής, η ολλανδική κυβέρνηση σημειώνει ότι, δυνάμει του άρθρου 7 της οδηγίας, τα είδη πτηνών που απαριθμούνται στο παράρτημα II της οδηγίας μπορούν να θηρεύονται στο πλαίσιο της εθνικής νομοθεσίας. Όσον αφορά τα μέσα θήρας, οι απαγορεύσεις που θέτει το άρθρο 8 και το παράρτημα IV της οδηγίας τηρούνται στις Κάτω Χώρες.

Σχετικά με την εντολή που μπορεί να δώσει ο Υπουργός Γεωργίας και Αλιείας δυνάμει του άρθρου 54 του Jachtwet για να περιοριστεί ο πληθυσμός ενός ή περισσοτέρων κατονομαζομένων ειδών, η ολλανδική κυβέρνηση τονίζει ότι η εντολή αυτή, η οποία εξάλλου συνοδεύεται από αυστηρούς όρους, δίδεται μόνο για την αντιμετώπιση των ζημιών. Τα πρόσωπα τα οποία λαμβάνουν την εντολή οφείλουν να περιορίσουν τον πληθυσμό των αναφερομένων στην εντολή ειδών στις περιοχές που καθορίζονται. Εξάλλου, η εν λόγω εντολή δίδεται μόνο όταν δεν υπάρχει άλλη ικανοποιητική λύση για την αντιμετώπιση και πρόληψη αυτών των ζημιών. Επομένως, κατά τη γνώμη της ολλανδικής κυβερνήσεως, το σύστημα ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 9 της οδηγίας. Τέλος, οι βάσει του άρθρου 54 του Jachtwet εντολές δίδονται γενικά μόνο για περιστέρια και αλλόχθονα είδη του ζωικού βασιλείου που έχουν επανέλθει στην άγρια κατάσταση.

Ως προς το ότι είναι πιο δύσκολο στους ενδιαφερομένους να προσβάλλουν πράξεις που θεωρούν αντίθετες προς την οδηγία, η ολλανδική κυβέρνηση προβάλλει ότι δεν προβλέπεται καμία δυνατότητα ασκήσεως ενδίκου μέσου κατά του Jachtwet, επειδή ούτε η οδηγία ούτε οι άλλες διατάξεις του κοινοτικού δικαίου επιβάλλουν μία τέτοια υποχρέωση. Ο εθνικός δικαστής μπορεί, αντιθέτως, να ελέγξει την ορθή εφαρμογή αυτού του νόμου υπό το φως των σχετικών διατάξεων της οδηγίας, αυτό δε στο πλαίσιο ασκήσεως ενδίκου μέσου από ιδιώτη.

Πέμπτη αιτίαση: η θήρα από αεροπλάνα

Κατά την άποψη της *Επιτροπής*, ο Jachtwet δεν απαγορεύει τη θήρα από αεροπλάνα, παρόλο που οι διατάξεις του άρθρου 8, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με του παραρτήματος IV της οδηγίας επιβάλλουν στα κράτη μέλη την υποχρέωση να απαγορεύσουν κάθε πράξη θήρας από αεροπλάνα. Το γεγονός ότι, στην πράξη, δεν χρησιμοποιούνται ήδη στις Κάτω Χώρες αεροπλάνα ως μέσο θήρας δεν μπορεί να απαλλάξει αυτό το κράτος μέλος από την υποχρέωσή του μεταφοράς των διατάξεων της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο.

Η *ολλανδική κυβέρνηση* απαντά ότι στις Κάτω Χώρες δεν γίνεται χρήση αεροπλάνων για τη θήρευση του θηράματος. Εξάλλου, από το άρθρο 26, παράγραφος 1, του Jachtwet συνάγεται ότι απαγορεύεται η θήρα από αεροπλάνο. Ως εκ τούτου, η θήρα με αυτή τη μέθοδο, που αποτελεί μία μορφή εντοπισμού του θηράματος, απαγορεύεται έτσι επίσης.

Έκτη αιτίαση: οι εξαιρέσεις για τους διαγωνισμούς κυνηγετικών σκύλων

Η *Επιτροπή* εκθέτει ότι, δυνάμει του άρθρου 27 του Jachtwet, ο υπουργός μπορεί να εγκρίνει εξαιρέσεις από τον νόμο χάριν της διοργανώσεως διαγωνισμών ή εκπαιδεύσεως κυνηγετικών σκύλων, παρόλο που η οδηγία δεν προβλέπει καμία εξαίρεση αυτού του είδους. Η διάταξη αυτή είναι διατυπωμένη τόσο γενικά ώστε δεν είναι δυνατόν να διαπιστωθούν περιορισμοί.

Η *ολλανδική κυβέρνηση* τονίζει ότι η άδεια που δίνεται για την εκπαίδευση κυνηγετικών σκύλων αφορά μόνο την εκγύμναση αυτών των σκύλων και τον εντοπισμό του θηράματος. Τέτοιες άδειες παρέχονται για να μπορέσει ο δικαιούχος να κάνει τον σκύλο του να αποκτήσει πείρα στην αναζήτηση του θηράματος και δεν επιτρέπουν τη σύλληψη ή τη θανάτωση των ζώων των οποίων η θήρα δεν έχει επιτραπεί κατά το χρονικό αυτό σημείο.

Δυνάμει του άρθρου 23 του Jachtwet, κάθε πρόσωπο οφείλει να εμποδίζει τον σκύλο του οποίου έχει την επίβλεψη να αναζητεί, συλλαμβάνει ή θανατώνει θήραμα σε εδάφη στα οποία δεν έχει το δικαίωμα να θηρεύει.

IV — Απαντήσεις των διαδίκων στις γραπτές ερωτήσεις που έθεσε το Δικαστήριο

Κατόπιν αιτήσεως του Δικαστηρίου, η *ολλανδική κυβέρνηση* του διαβίβασε το σύνολο των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων που αφορούν τη θήρα των πτηνών, όπως ισχύουν στις Κάτω Χώρες.

Απαντώντας σε ερώτηση του Δικαστηρίου σχετικά με το ποιες από αυτές τις διατάξεις θεωρούνται ότι δεν συνάδουν προς τις διατάξεις της οδηγίας 79/409, δεδομένου ότι το καθού είχε αναγγείλει στα υπομνήματά του ορισμένες τροποποιήσεις των επίμαχων διατάξεων, η *Επιτροπή* γνωστοποίησε στο Δικαστήριο ότι καμία από αυτές τις τροποποιήσεις δεν θεσπίστηκε. Επομένως, δήλωσε ότι εμμένει σε όλες τις αιτιάσεις που προβάλλει κατά της ολλανδικής ρυθμίσεως στον τομέα της θήρας των πτηνών.

Díez de Velasco
εισηγητής δικαστής